

admirabile est inueniri in Plal. 8. 2. 10. Passim occurrunt exempla Plal. 22. & Plal. 30. 20. & 7. 1. & 83. 2. Verba sunt non solum patientis fortiter, sed accensentis etiam, atque provocantis ignem, & gladium, quibus omnium persecutionum genera designantur, & ut idem faciunt, discipulos hortantis: quasi dicat, quorsolum in hunc mundum veni, nisi ut ego paterer, & omnes similitet, qui me sequuntur essent, paterentur? Omnes enim qui pie volunt vivere in Christo Iesu, persecutionem patientur, quid ergo cellamus facere id, cuius causa de celo in terram descendit? veniat mors, veniat ignis, veniat gladius, non timemus, non fugimus: sed obuiam illi mus, sed provocamus. Simile quiddam Ignatius optimus Christi discipulus magistrum suum imitatus dicebat, Vinam suam bibi, quam mihi sunt preparata, quas & oro mihi veloces esse ad interitum, & ad supplicia, & alii ad credendum me, vixit in epistola ad Roman. scribit, & Hieronymus in eius vita testatur.

2. ad Tim. 3. 12.

Baptismus pro castitate, & abstinentia, & castitate.

Quorsolum vero nunc Christus de morte sua mentionem auferat, superiore versus indicauimus. Volentibus discipulorum animos ad ferendam fortiter futura pericula exhortare, ostendit ergo se illis non solum fore. Primum se pro illis mortem optetitum, quam non solum non timet, verum etiam pro eorum, & argere ferat tardare tam diu: ne illi reformident pro se mori, qui prius pro ipsis mortui sponte sua fuerit. Hoc est quod statim sequitur.

Et quomodo coarctat? Id est angor, contentio, & gregero, donec periciatur, id est donec mors veniat. Quod nonnulli ita accipiunt auctore Lytano, ut significet Christus se mortem perhorrescere ac reformidare: sicut dixit postea ipia instante morte, Tristis est anima mea usque ad mortem, Matih. 26. 38. ego hanc expositionem mentis Christi prolixius continam esse arbitror. Idem enim hoc verbo significat, quomodo coarctat? quod paulo ante significauerat, cum dixit & quid volo, nisi ut cruciatur? At quilibet non timebat, & ignis accenderetur, sed optabat: & haec ergo non sunt verba nimentis, sed aspirantis: angeli enim dicit, quod eius mors tam diu differatur. Quomodo modum alijs verbis expressum hanc locum exponit libro 1. cap. 8. Alibi baptisma, inquit, habet baptizari. & vultis prope ad illud, Ambrosius Beda, Theophylactus, Euthymus. Cur autem contentiatur, quod mors tardaret, alia est quaestio. An ibi sit videtur interpretari, quasi Christus argeret in clausis mortali corpore, velleque eo esset, quem admodum eius discipulos dicebat Paulus, desiderium habens dissolui, & esse cum Christo, Philip. 1. 32. Vixit (inquit Ambrosius) qui usque ad perfectionem angust, de perfectione secum esset, sed etiam alibi, tristis est anima mea usque ad mortem. Non propter mortem, sed usque ad mortem tristis est Dominus, quia non condidit cor totale effectum nisi in medio mortis esset. Probabilis quod Beda, Theophylactus, & Euthymus dicunt: non sua, sed nostra causa mortem. Chrilium optante, non se corpore, sed in nos peccato laboraret, & ut patris sui sui per sanctum munere, satisfeceret voluntari. Alia quaeque, quomodo non. Christus mortem prouocet, & desideret, cum appropinquarem adeo peruenisset, ut sanguinem excluderet. Vixit tristis esse animam suam usque ad mortem. Facilis solutio, hic superiore anime parte prouocabat: illic inferiori in ebar. Itaque non sunt idem, ut putat Ambrosius. Quomodo coarctat? & tristis est anima mea usque ad mortem: sed omnino contraria, sed idcirco se non repugnant, quia in diuersis subiectis sunt. Caetera, quae in hoc capite sequuntur, apud Matthaum: a nobis explicata sunt.

Cor contenti fuerit Christus, quod mori tardaret.

CAPVT XIII

DERANT autem quidam ipso in tempore, nuntiantes illi de Galileis, quorum sanguinem Pilatus miscuit cum sacrificijs eorum. 2. Et respondens dixit illis: Putatis, quod hi Galilaei prae omnibus Galilaeis peccatores fuerint, quia talia passi sunt? 3. Non, dico vobis, sed nisi poenitentiam habueritis, omnes similiter peribitis. 4. Sicut illi decem & octo, supra quos eorum terram in Siloe, & occidit eos: putatis quia & ipsi debiliores fuerint prae omnibus hominibus habitantibus in Ierusalem? 5. Non, dico vobis, sed si poenitentiam non egeritis, omnes similiter peribitis. 6. Dicebat autem & hanc similitudinem: Arborem suam habebat quidam plantatam in vinea sua, & venit quarens fructum in illa, & non inuenit. 7. Dixit autem ad cultorem vineae: Ecce anni tres sunt ex quo venio querens fructum in fructu tuae hae, & non inuenio: succide ergo illam: quid etiam terram occupat? 8. At ille respondens, dixit illi: Domine, dimitte illam & hoc anno usque dum producat fructum, & mittam stercorea. 9. & si quidem fecerit fructum: sin autem, in futurum succides eam. 10. Erat autem docens in synagoga eorum in sabbatis. 11. Et ecce mulier, quae habebat spiritum in firmis, tunc annis decem & octo: & erat inclinata, nec omnino poterat sursum respicere. 12. Quam cum videret Iesus, vocauit eam ad se. & ait illi: Mulier, dimissa es ab infirmitate tua. 13. Et inposuit illi manus, & confestim erecta est, & glorificabat Deum. 14. Respondens autem archisynagogus, indignatus, quia sabbatum

curasset Iesus dicebat turbae: Sex dies sunt, in quibus oportet operari: in his ergo venit, & curamini, & non in die sabbati. 15. Respondens autem ad illum Dominus dixit: Hypocrita, nunquidque vestrum sabbatum non soluit bonum suum, aut asinum a praesepe, & alicui ad aquam? 16. Hanc autem filiam Abrahae, quem ad cuius sabbatum, ecce decem & octo annis, non oportuit solui a vinculo isto die sabbati? 17. Es cum hac dicere, & habebant omnes aduersarij eius: & omnis populus gaudebat in vniuersis, quae gloriose fiebant ab eo. 18. Dicebat ergo: Cui simile est regnum Dei, & cui simile est iudicium illud? 19. Simile est grano sinapis, quod acceptum homo misit in hortum suum, & creuit, & factum est in arborem magnam: & volucres caeli requieuerunt in ramis eius. 20. Et iterum dixit: simile est iudicium regnum Dei? 21. Simile est fermento, quod acceptum, mulier abscondit in farinae sata tria, donec fermentaretur totam. 22. Et ibat per ciuitates, & castella docens, & iter faciens in Ierusalem. 23. At autem illi quidam: Domine, si pauci sunt, qui saluantur, ipse autem dixit ad illos. 24. Certe tendit intrare per angustam portam: quia multi dico vobis, querent intrare, & non poterunt. 25. Cui autem intrauerit paterfamilias, & clauserit ostium, & prospiciet foris stare, & pulsare ostium, dicentes: Domine, aperi nobis: & respondens dicit vobis: Nescio vos unde sitis: 26. tunc incipietis dicere: Manducauimus coram te, & bibimus, & in plateis nostris docuisti. 27. Et dicit vobis: Nescio vos unde sitis: discedite a me omnes operari iniquitatis. 28. Et erit sicut, & stridor dentium: cum videritis Abraham, Isaac, & Iacob, & omnes prophetas in regno Dei, vos autem expellatis foras. 29. Et venient ab Oriente, & Occidente, & Aquilone, & Austro, & accumbent in regno Dei. 30. Et ecce sunt nouissimi qui erunt primi, & sunt primi, qui erunt nouissimi. 31. In ipsa die accesserunt quidam Pharisaeorum, dicentes illi: Exi, & vade hinc: quia Herodes vult te occidere. 32. Et ait illis: Ite, & dicitis inquit illis: Ecce ego vado ad dominum, & sancti aetate perficio hodie & cras, & tertia die consummabor: 33. Ferunt tamen oportet me hodie & cras, & sequenti die ambulare: quia non capi prophetam perire extra Ierusalem. 34. Ierusalem, Ierusalem, quae occidis prophetas, & lapidas eos, qui mittuntur ad te, quoties voluit congregare filios tuos, quemadmodum autem nidum suum sub pedibus, & voluisti? 35. Ecce relinquitur vobis domus vestra deserta. Dico autem vobis, quia non videbitis me donec veniat, cum dicitis: Benedictus, qui venit in nomine Domini.

IN CAPVT XIII

DERANT autem quidam ipso in tempore, nuntiantes illi de Galileis, quorum sanguinem Pilatus miscuit cum sacrificijs eorum. Prætermit hoc licentius libro 3. cap. 14. commemorat ea, quae solus scripsit Lucas, cum indignis tamen esset historia. Euangelista eodem tempore, quo Christus ea, quae extremo capite superiore dicta sunt, dicebat, superueniente aliquis dicit, qui nuntiaret, quid Pilatus fecisset Galilaeis. Quorsolum autem nuntiatio illud intulerit, non dicit. Ego, si qui mihi esset auctor, facile mihi peritaderem historiam illo ipso tempore, quo illi narratur, accidisse, eo quod non alia narrasse causam, quam quia non, & non dum ad ita erat, ut solentur res eiuilium de nouis, & insignes omnibus miscere sermonibus. Sed non prius esse auctorem praefertim in contra. Præterque igitur putant, ideo illos eam historiam in medium attulisse, ut Galilaeos, quos pro hostibus habebant, homines detestabiles esse significarent, quos Deus per Pilatum ipis suis sacrificijs obruisset. At quorsolum illi haec ipsa Galilaeorum detestatio: occasione mentium habere aliquam oportebat, quae in his quidem, quae superiore capite ab Evangelista narrata sunt, non apparet. Præterquam, quod ij, quibus tunc inueniunt, illa, quae Christus dixerat, non audierunt: ait enim Lucas eos sub idem tempus superuenisse, quasi indicasset eos nouam, & inauditam attulisse. Itaque me illa coniectura, quam posui paulo superius, eo mihi videtur probabilior, quo minus in alteram opinionibus probabilitatis inuenio. Sed ea mihi & quia meliorem non habet auctorem, & quia eadem illam id tempore accidisse ex nulla colligitur historia, non satis placet. Nam dicitur illa seditiones, quae Acto. 17. 36. commemorantur, triginta ut minimum annis ante contigerant, cum Iudas Galilaeus, qui per ostentios auctor fuit, fuerit, ut illic dicitur, in ciuitatis protectionibus. Vero simile igitur est illos, qui hoc narrarunt, non tamquam rem nouam, atque recentem narrasse: sed accessisse ad Christum: hoc est, ut vixit, ut iam de eo factum iniretrogarent, quoniam id animo consilio accidisset, quemadmodum, cum aliquando discipuli in interrogarunt, cum cæcis quemdam natum viderent, Rabbi, qui peccauit, hic, an patens eum,

Matth. 23. 34.

Matth. 23. 35.

Matth. 23. 36.

Matth. 23. 37.

Matth. 23. 38.

Matth. 23. 39.

Matth. 23. 40.

Matth. 23. 41.

Matth. 23. 42.

Matth. 23. 43.

Matth. 23. 44.

Matth. 23. 45.

Matth. 23. 46.

Matth. 23. 47.

Matth. 23. 48.

Matth. 23. 49.

Matth. 23. 50.

Matth. 23. 51.

opus; & agrius colonus fert arborem non suam ex-

scindi, quam dominus ipse cuius est; quia circa illam

Dico notum est, quam dicitur expostionem quibus sit

scire quaedam vniuersis, expectatus sit, fructum vt

Quid sit illud minus de

lona. 1. 2. 3. 4. Exp. 32. 10.

venit, vt in fructu suam quaeat, docet Bati in

Mat. 16. 13. Et 18. 38.

quodam modo superari.

A Plus spectare voluisse, cum non de ea con demnatio-

ne, quae in hac vita; sed de illa vltima, quae in altera

Terram vult ex parte in ped. suam dicitur.

coloni, non libenter plantas excindit, non libenter

coloni neglecta fuerat, vt in fructu suam quaeat,

coloni dicitur, vt in ea fructu quereat, nec inueniat.

Sunt

Sunt qui mysterium esse putent, quod in priore parte

10. Erat autem docens in synagoga eorum sabbatis. Id est

11. Erat autem mulier, quae habebat spiritum infirmitatis annis

12. Quam cum videret Iesus vocauit eam ad se. Dupliciter

13. Et confestim erecta est, et glorificabat Deum. Duo

14. Respondens autem archisynagogus, Iesus loquitur,

A nos degrauiatos peccatis, & deo inclinatos in terram,

Mulier dimissa es ab infirmitate tua. Dimittitis, libe-

13. Et confestim erecta est, et glorificabat Deum. Duo

14. Respondens autem archisynagogus, Iesus loquitur,

Christus inquam homo manus impo-

Imago in oculo religionis simulata expressio

